

ДОСЛІДЖЕННЯ РИНКУ СЛАБОАЛКОГОЛЬНИХ НАПОЇВ В УКРАЇНІ

Вовк І. В., студентка 31 МК

Науковий керівник

Вертегел С.Я., старший викладач

Таврійський державний агротехнологічний університет

Анотація. В статті представлені результати маркетингового дослідження ринку слабоалкогольних напоїв в Україні. Роботу проведено за допомогою кабінетних методів дослідження ринку. Дослідження проведено на прикладі продукції ПрАТ «Карлсберг». В результаті роботи сформовано загальні відомості про ринок в Україні та визначені пріоритетні напрямки розвитку підприємства на ринку.

Постановка проблеми. У світі спостерігається тенденція до спаду споживання міцних алкогольних напоїв. Натомість, дедалі більшої популярності серед українців набувають напої із заниженим вмістом алкоголю. Йдеться про слабоалкогольні товари, різноманітні настоянки. Світовий тренд до зменшення вживання міцного алкоголю набуває дедалі більших обертів, споживачі цікавляться відсотком чистого спирту і обирають напої з мінімальним його вмістом, максимально легкі. Крім того, споживач тягнеться до природних смаків, усе більше вимагає вмісту натуральних фруктових соків і шукає оригінальних поєднань.

Аналіз останніх досліджень. Розвитку та проблематиці ринку безалкогольних напоїв приділяють увагу багато вчених, серед яких М.В. Чорна, Н.М. Смольнякова, А.М. Волосов, О.А. Кузьмено, Є.О. Старушик та багато інших. На основі їх досліджень можна скласти бачення щодо тенденції розвитку ринку.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Переважна більшість наукових праць і оглядів перерахованих вище дослідників присвячена саме вивченню стану ситуації на ринку слабоалкогольних напоїв України, проте проблема постійного збільшення акцизного податку в даній галузі мало досліджена.

Мета статті. Метою статті є аналіз сучасних тенденцій розвитку ринку слабоалкогольних напоїв на зовнішньому та внутрішньому ринках України. Виокремлення загроз, які виникають у результаті збільшення акцизного податку на ринку слабоалкогольних напоїв.

Основні матеріали дослідження. Слабоалкогольні напої — [лікєро-горілчані напої](#) міцністю від 1,2 % до 8,5 %, виготовлений на основі водно-спиртової суміші з використанням [інгредієнтів](#), напівфабрикатів та консервантів, насичений чи ненасичений [діоксидом вуглецю](#). Іноді містять [кофеїн](#) чи екстракт гуарани.

В Україні ринок слабоалкогольних напоїв досить насичений, найпопулярнішими є «Сомерсбі», «Шейк», «Ром-Кола», «Джин-Тонік», «Лонгер», енергетичні коктейлі. Такі напої також називають "алкопоп" (поєднання слів "алкоголь" та "поп", що є однією із збірних назв газованих напоїв) через їх значну популярність серед молоді.

Після падіння ринку слабоалкогольних напоїв (далі – САН) в 2009 році на 15%, він так і не зміг повернутися до докризових об'ємів. 2017 рік став першим за цей період, коли ринок показав незначне зростання. Так, за даними Держкомстату та AC Nielsen, в 2013 році обсяг продажів слабоалкогольних напоїв всіх гравців ринку в Україні оцінюється в 10,5 млн дал, що на 0,3% більше, ніж у 2012 році. Згідно з результатами національного дослідження, проведеного компанією Research & Branding Group в липні 2013 року, регулярними споживачами САН є 10,2% населення. 4 квітня 2014 року був підписаний закон «Про запобігання фінансової катастрофи та створення передумов для економічного зростання в Україні», який, серед інших заходів, передбачає підвищення акцизу на САН з 56,42 грн за літр 100%-го алкоголю до 70,53 грн за літр 100%-го алкоголю. Підвищення

акцизу є значною проблемою на ринку САН. Таким чином, підвищення акцизу на слабоалкогольні напої стримуватиме зростання їх виробництва в Україні. Країні потрібна національна політика, спрямована на розширення ринків збуту САН. Скорочення ввізних мит для української продукції допоможе і простимулює українських виробників нарощувати обсяги експорту також і на ринки Європи. Тому що на сьогодні основний обсяг експорту САН спрямований на країни СНД. Спільними зусиллями держави та бізнес-спільноти можна визначити нові довгострокові перспективи розвитку ринку слабоалкогольних напоїв України. Лише консолідація і діалог між основними гравцями, громадськістю та державою про цивілізований розвиток індустрії САН в Україні зможе забезпечити високий рівень якості продукції для споживачів і прийнятні ринкові умови для виробників.

«Карлсберг» входить до складу компанії Carlsberg Group, яка є одним із найбільших датських інвесторів на території України. Обсяг інвестицій в «Карлсберг» постійно зростає, зокрема, їх сума у 2017 році склала 785,4 мільйонів грн. У 2017 році ПрАТ «Карлсберг» вдалося наростити частку в Північно-Західному, Північно-Східному та Південному регіонах, а також зміцнити свої позиції в каналі традиційної торгівлі, збільшивши частку на 1,3% в натуральному вираженні відносно попереднього періоду. Основними драйверами зростання частки компанії за минулий рік стали Kronenbourg 1664, запуск Seth & Riley's Garage і перезапуск Carlsberg. Сидр Somersby і «Квас Тарас» продовжують займати лідерські позиції в своїх продуктових категоріях.

Висновки. Основна проблема, що спостерігається на ринку слабоалкогольних напоїв – це зниження їх споживання в розрахунку на одного споживача під впливом негативних політичних та економічних факторів в країні протягом 2013–2017 років. Але незважаючи на негативну тенденцію зменшення обсягів виробництва та реалізації слабоалкогольної продукції, даний ринок має значні ресурси та перспективи для подальшого розвитку:

- індустрія безалкогольних напоїв консолідується навколо сильних та великих компаній-виробників та брендів. Тому такі підприємства мають більше можливостей для здійснення експортної діяльності.

- у зв'язку з пропагандою здорового способу життя, виробникам слабоалкогольних напоїв слід активізувати виробництво функціональних напоїв та відповідно скоротити частку виробництва алкогольних напоїв. В якості альтернативи можна розглядати розширення асортименту вітамінізованих соковмісних сидрів підвищеної біологічної цінності.

- дешеві напої починають втрачати позиції, оскільки на перший план виходить якість. Тому підприємствам з метою формування та розвитку експортного потенціалу доцільно переглянути співвідношення ціна-якість. Ринок слабоалкогольних напоїв відрізняється від інших ринків високим рівнем конкуренції світових лідерів без тенденцій до зниження попиту, тому слід очікувати лише збільшення маркетингових бюджетів та досліджень на ньому.

Список використаних джерел

1. Удодов С. Міні-індустрія: класифікація засобів виробництва безалкогольних і слабоалкогольних напоїв // Харчова і переробна промисловість. - 2009. - № 1. - С. 13-15
2. Шевчук П. Ринок слабоалкогольних напоїв // Маркетинг и реклама. - 2006. - № 4. - С. 40-43

3. Ринок слабоалкогольних напоїв може просісти на 20%. Офіційний сайт.
[Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://pro-capital.ua/ua/press_center/expert/rynok-slaboalkogolnykh-napitkov-mozhet-prosest-na-20/

4. Експорт-імпорт окремих видів товарів за країнами світу у 2008–2011 рр. :
електронна таблиця "Готові харчові продукти". — Режим доступу :
<http://www.ukrstat.gov.ua/>.